

ЈЕМСТВО У ПРЕКРШАЈНОМ ПОСТУПКУ

Стручни рад

DOI: 10.7251/BPGBL3415263M

УДК: 347.952.5

Иван Д. Милић*

Апстракт: У прекршајном поступку потребно је присуство одређених лица како би претрес могао да се одржи и на крају да се донесе судска одлука. Присуство окривљеног, као лица против кога се води прекршајни поступак, јесте неопходно и обезбеђује се на више начина. Закон о прекршајима прописује неколико мера које се могу предузети према окривљеном како би се обезбедило његово присуство у прекршајном поступку. Предмет овог рада јесте Јемство као једна од мера за обезбеђење присуства окривљеног и за успешно вођење прекршајног поступка. Иако је донет нови Закон, у погледу јемства није се ништа променило у односу на претходни Закон. Циљ рада јесте да се види који су услови за одређивање јемства, као и да се утврди шта окривљени добија а шта губи приликом одређивање јемства. С обзиром на то да притвор не постоји у прекршајном поступку, у раду ћемо покушати да одговоримо и на питање – зашто би окривљени тражио јемство?

Кључне речи: јемство, замена, притвор, задржавање.

УВОД

Прекршајни поступак, као један од три казнена поступка у Републици Србији, уређен је Законом о прекршајима (ЗП) [Сл. гласник РС, бр. 65/2013], али се сходно примењују одредбе Законика о кривичном поступку, ако ЗП-ом или другим законом није друкчије одређено. Вођење прекршајног поступка захтева присуство одређених лица, па њихово присуство треба и обезбедити [Hristov *et. al.* 1961, 250]. Присуство окривљеног у прекршајном поступку јесте нужно, иако се у појединим случајевима може одржати претрес и без његовог присуства (члан 240 став 1. ЗП-а). Закон о прекршајима, као и Законик о кривичном поступку (ЗКП) [Сл. гласник РС, бр. 72/2011, 101/2011, 121/2012, 32/2013, 45/2013 и 55/2014], прописује одређене мере којима се обезбеђује присуство

* *Асистент, Универзитет у Новом Саду, Правни факултет у Новом Саду; email: imilic@pf.uns.ac.rs*

окривљеног у прекршајном поступку и које служе за успешно вођење прекршајног поступка. Тако, ЗП прописује да су те мере: позив, довођење, јемство и задржавање (члан 186 став 1). Дакле, ове четири мере суд може да одреди према окривљеном, како би обезбедио његово присуство и успешно водио прекршајни поступак. Мада, иако је ЗП не прописује као меру за обезбеђење присуства окривљеног, за „меру“ Задржавање личне исправе – може се на неки начин (с обзиром на номотехничку непрецизност) сматрати да има за циљ да се обезбеди присуство окривљеног у прекршајном поступку. Орган поступка ће водити рачуна да се не примењује тежа мера ако се иста сврха може постићи блажом мером [Бркић, 2014: 266]. Као што и сам Закон о прекршајима уређује, позив је најблажа мера по окривљеног, док је задржавање најстрожа. Од великог значаја је то што закон установљава принцип сразмерности, јер ће суд, поред тога што ће се приликом њиховог одређивања придржавати услова одређених за примену појединих мера, водити рачуна да се не примењује тежа мера ако се иста сврха може постићи блажом мером [Ђоровић, 2015: 104–105]. Јемство као меру за обезбеђење присуства окривљеног прописивао је и наш претходни Закон о прекршајима (Сл. гласник РС, бр. 101/2005, 116/2008 и 111/2009). С тим у вези, актуелни Закон о прекршајима такође садржи исте нелогичности, тако да се у пракси могу појавити нимало занемарљиви правни проблеми, који могу довести до тога да се о истим стварима доносе различите судске одлуке.

УСЛОВИ ЗА ОДРЕЂИВАЊЕ ЈЕМСТВА

Једна од мера обезбеђења присуства окривљеног у прекршајном поступку, иако ретко примењивана у прекршајној пракси – јесте и јемство [Вуковић, 2015: 170]. ЗП у члану 194 прописује да: Кад је прекршајни поступак покренут против окривљеног који нема стално пребивалиште у Републици Србији или који привремено борави у иностранству, као и у другим случајевима када постоји опасност да би бекством могао избећи одговорност за прекршај, може се захтевати да он лично или ко други за њега пружи јемство да до краја прекршајног поступка неће побећи, а да сам окривљени обећа да се неће крити и да без одобрења неће напустити своје боравиште. Видимо да се према овом члану јемство може одредити према неколико категорија окривљених. Дакле, када окривљени нема стално пребивалиште у Републици Србији, или привремено борави у иностранству, али и у свим другим случајевима када постоји опасност да би бекством могао да избегне одговорност за прекршај, ЗП прописује да се од окривљеног може захтевати да он лично или ко други за њега пружи јемство. Интересантно је да овде ЗП не прописује да окривљени

може да сам понуди да пружи јемство, за шта сматрамо да није добро решење. Јемство је мера која треба да иде у корист окривљеног, па с тим у вези он треба и да је предложи, а не да суд од њега захтева. Пуштање окривљеног уз јемство може да тражи и свако друго лице које је спремно да пружи јемство у износу који одговара конкретном случају, али без сагласности окривљеног, јемства не може бити. Иницијатива за полагање јемства не потиче од државног органа, већ од окривљеног или њему блиских лица [Соколовић, 2007, 487]. Сматрамо да би било терминолошки (када је већ на овакав начин прописано) исправније да ЗП прописује да се окривљеном може понудити да он лично или ко дуги за њега пружи јемство. Неопходан услов за одређивање јемства јесте да је окривљени претходно саслушан, и оно се не може одредити без његовог пристанка. Да би се одредило, окривљени мора да пристане на јемство, што само говори у прилог томе да од њега не може да се захтева, већ да само, евентуално, може да му се понуди Јемство. Актуелни Закон о прекршајима и у другим одредбама садржи одређене непрецизности [Милић, 2015]. Уколико се Јемство одреди, суд који води прекршајни поступак затражиће од окривљеног да одреди свог пуномоћника или пуномоћника за пријем писмена.

САДРЖИНА И ВИСИНА ЈЕМСТВА

Јемство се састоји у полагању одређење суме новца (стварно јемство или *caution realis*) или у обећању исплате одређеног новчаног износа као залог да окривљени неће побећи (вербално јемство или *caution verbalis*) [Grubač, 2008: 304]. ЗП прописује да јемство увек гласи на новчани износ (члан 195 став 1). Јемство се састоји у полагању готовог новца, хартија од вредности, драгоцености или других покретних ствари веће вредности које се лако могу уновчити и чувати, или у личној обавези једног или више грађана да ће у случају бекства окривљеног платити утврђени износ јемства (члан 195 став 2). Јемство као мера за обезбеђење присуства окривљеног огледа се у моралној обавези и материјалној гаранцији [Dimitrijević, 1981: 249]. У погледу одређивања висине јемства, ЗП је контрадикторан у својим одредбама, тако да у истом члану прописује два дијаметрално супротна решења. Тако, висина јемства се одређује у износу највише новчане казне прописане за прекршај за који се води поступак, увећаном за очекиване трошкове прекршајног поступка (члан 195 став 3). Према овом ставу висина јемства јесте заправо висина највише новчане казне која се може изрећи за прекршај за који је окривљен, с тим да се новчани износ јемства увећава за очекиване трошкове поступка. ЗП прописује и да: Ако се против истог окривљеног поступак води због више

прекршаја, јемство ће се одредити у висини казне која се може изрећи за прекршај у стицају (члан 195 став 4), с тим да се висина јемства може увећати за износ истакнутог имовинскоправног захтева оштећеног, без обзира да ли је реч о окривљеном којем се суди за један или за више прекршаја (члан 195 став 5). У вези са досад реченим, морамо да поставимо питање како се одређује висина јемства за прекршаје за које је прописана само казна затвора? Тако, на пример, Закон о јавном реду и миру (Сл. гласник РС, бр. 51/92, 53/93, 67/93, 48/94, 101/2005 – др. закон и 85/2005 – др. Закон), у последњим ставовима члана 6 и 7, као и чланом 14 прописује за учињене прекршаје само казну затвора. Даље, последњи став члана 195 ЗП-а прописује да: Висину јемства одређује судија који води прекршајни поступак и то у складу с тежином прекршаја, висином причињене штете, личним и породичним приликама и имовним стањем окривљеног. Видимо да се овим ставом повећава број критеријума коју су меродавни за одмеравање висине јемства, што је контрадикторно са претходно реченим – да се висина јемства одређује у висини највише новчане казне прописане за прекршај увећане за очекиване трошкове прекршајног поступка. С тим у вези, можда би овај други начин за одмеравање висине јемства, евентуално, могао да се користи када се Јемство одређује за прекршај за који је прописана само казна затвора. У вези са до сада реченим о висини јемства, сложићемо се да то није занемарљиви новчани износ, с обзиром на то да висина новчане казне која може да се пропише за поједине прекршаје није, такође, занемарљива. Мада, ми смо навикли да прекршаје сматрамо за најблажа казнена дела, где су и санкције неупоредиво блаже од оних које су прописане за кривична дела. Прекршаји се начелно могу сматрати најлакшим обликом противправних кажњивих понашања, у односу на кривична дела и привредне преступе, али конкретно то не мора бити увек тако [Pihler, 2000: 7]. Можда је то и разлог да се најмање пажње посвећује овој области казног права, што је неприхватљиво. Иако то није случај са свим земљама у којима је кривичноправни експанзионизам дошао до изражаја, у Србији се примећује и изразито немаран однос и према „занатском“ делу посла, тј. према писању норме и поштовању правила легислативне-технике, што ствара и суштинске проблеме [Стојановић, 2011: 40]. До истих закључака се може доћи и када је реч о Закону о прекршајима, иако се од новог закона очекивало да ће отклонити недостатке које је садржао претходни [Милић, 2014а.].

ПОСЕБНИ СЛУЧАЈ ЈЕМСТВА ПРЕМА ЗАКОНУ О ПРЕКРШАЈИМА

Закон о прекршајима, сасвим неуобичајено, прописује и један „посебан“ случај јемства – „Јемство за случај одласка у иностранство“. Наиме, ЗП прописује да (члан 196): Ако је прекршај учинило лице

које нема пребивалиште у Републици Србији и жели напустити њену територију пре правноснажности судске одлуке, на предлог окривљеног може се одредити јемство независно од услова из члана 194. став 1. ЗП, при чему се висина јемства одређује у износу највише новчане казне која се може изрећи за прекршај за који се води поступак, увећане за износ истакнутог имовинскоправног захтева оштећеног и очекиване трошкове прекршајног поступка. Дакле, овде се ради о случају када се прекршајни поступак води против окривљеног који нема пребивалиште у Србији а жели да напусти њену територију пре правноснажности. Видимо да овде ЗП прецизира да се јемство може одредити само на предлог окривљеног, за разлику од предходно реченог, где је прописано да се од окривљеног може захтевати јемство. Не можемо а да не приметимо да је и овде ЗП непрецизан. Сматрамо да би уместо што прописује да „ако је прекршај учинило лице (...)“, било правилније да је прописано „ако се прекршајни поступак води против окривљеног (...)“. Међутим, ми морамо да поставимо питање – ко окривљеном за прекршај и на који начин може да забрани да напусти територију Републике Србије? Да ли окривљени има дужност да се неком јави, уколико жели да напусти територију Србије, ако се против њега води прекршајни поступак? Устав Републике Србије [Сл. гласник РС, бр. 98/2006] прописује (члан 39 став 2): Слобода кретања и настањивања и право да се напусти Република Србија могу се ограничити законом, ако је то неопходно ради вођења кривичног поступка, заштите јавног реда и мира, спречавања ширења заразних болести или одбране Републике Србије. Видимо да Устав ништа не говори о прекршајима. Такође, које су последице уколико окривљено лице за прекршај напусти Србију, а није положило јемство? ЗП о томе не говори ништа, а ми смо мишљена да последица нема. С обзиром на то да не постоји притвор за прекршаје, можда би јемство у овом случају било замена да се окривљеном врати одузета путна исправа, али се то онда законом морало јасно и прецизирати, а не да се на овакав начин оставља неприхватљив простор за различита тумачења.

ПОСТУПАЊЕ С ЈЕМСТВОМ

Судбина јемства зависи од понашања окривљеног до доношења судске одлуке, а након доношења одлуке његова судбина зависи од врсте донесене одлуке. Јемство се у појединим законом прописаним условима може и одузети. ЗП јасно прописује када се јемство може одузети (члан 197), иако изричито не наводи да је реч о одузимању јемства: Ако окривљени побегне или напусти територију Републике Србије, решењем ће се одредити да се вредност дата као јемство унесе као приход буџета

Републике Србије. Интересантно је навести на овом месту, да приликом одређивања јемства окривљени мора да обећа да се неће крити и да без одобрења неће напустити своје боравиште, док овде ЗП само наводи да се јемство уноси као приход буџета у случају „ако окривљени побегне или напусти територију Републике Србије“. С тим у вези, које су последице када се окривљени крије или без одобрења напусти своје боравиште? Дакле, да ли се може доћи и до закључка да непоступање по датом обећању приликом давања јемства, заправо, и нема санкцију?

Закон о прекршајима не садржи ни одредбе о укидању Јемства, као што их садржи Законик о кривичном поступку. Наиме, ЗКП прописује да ће се према окривљеном за кога је положено јемство, одредити притвор ако на уредан позив не дође, а изостанак не оправда (...). У овом случају јемство се укида решењем, положени новчани износ, драгоцености, хартије од вредности или друге покретне ствари враћају се, а хипотека се скида (...) (члан 207 ЗКП-а). Дакле, сада се поставља питање које последице може да трпи окривљени у прекршајном поступку који се није одазвао на позив суда? Видимо да Закон о прекршајима не даје одговор на ово питање. С тим у вези, ЗП прописује да се на прекршајни поступак сходно примењују одредбе Законика о кривичном поступку, ако Законом о прекршајима или другим законом није друкчије одређено (члан 99 ЗП). Сада се поставља и друго питање – да ли се одредбе ЗКП-а које се тичу укидања Јемства могу применити и према окривљеном у прекршајном поступку? Сложићемо се да окривљени у прекршајном поступку који се није одазвао на позив суда мора да трпи неке последице, али то никако није притвор. Притвор и не постоји у прекршајном поступку. Тако, одговор је – одредбе о замени јемства за притвор, које садржи Законик о кривичном поступку, не могу се применити и према окривљеном у прекршајном поступку. С друге стране, сложићемо се да окривљени мора да се одазива на позиве суда, тј. да за неодрживање позиву мора да трпи неку санкцију, али коју? Дакле, треба да постоји нека мера која је по њега тежа од јемства. Међутим, ми смо мишљења да према окривљеном може само да се примени довођење, док за задржавање (према решењу ЗП) у овој фази поступка чини се да нема основа. Међутим, можемо поставити питање да ли се окривљеном у овом случају, када суд одреди довођење, може укинути јемство? Окривљени би укидањем јемства, према решењу Закона о прекршајима, био „награђен“, јер његовим укидањем ништа не губи.

Јемство се по правилу задржава до доношења правноснажне пресуде (члан 198 став 1). Јемство се увек враћа уколико је донесена правноснажана ослобађајућа пресуда или одлука о обустави прекршајног поступка (члан 198 став 2). Даља судбина јемства зависи од санкције која је изречена окривљеном. Ако кажњени по правноснажности пресуде не плати штету или трошкове прекршајног поступка, утврђени износ ће се

наплатити из положеног јемства, а ако положени износ није довољан, из њега ће се првенствено надокнадити износ штете (члан 198 став 3).

Ако кажњени не плати новчану казну, односно утврђени износ одузете имовинске користи, по наплати штете и трошкова прекршајног поступка наплатиће се новчана казна у целости, а за преостали износ утврђена имовинска корист (члан 198 став 4). Ако кажњени не приступи издржавању казне затвора или извршењу заштитне мере, остатак јемства ће се у целости задржати и уплатити као приход буџета Републике Србије (члан 198 став 5). Оваквим законским решењима долази се до закључка да је Јемство, осим што служи за обезбеђење присуства окривљеног у прекршајном поступку, истовремено и мера за обезбеђење „наплате“ изречене казне, судских трошкова и имовинскоправног захтева.

ШТА ЈЕ НАЈСПОРНИЈЕ КОД ЈЕМСТВА ПРЕМА ЗАКОНСКОМ РЕШЕЊУ?

Из до сада наведеног видели смо да ЗП не уређује на најбољи начин јемство као средство за обезбеђење присуства окривљеног у прекршајном поступку. Међутим, претходно питање које се овде поставља јесте шта је, заправо, замена за јемство? Дакле, зашто би окривљени пристао (како наводи ЗП) или сам понудио јемство? Шта окривљени добија ако му се одреди јемство, односно шта губи ако му се не одобри јемство. Одговор на ово питање нећемо наћи у Закону о прекршајима, што је недопустиво. Да бисмо покушали да дамо одговор на ово питање, морамо видети услове за одређивање јемства према окривљеном у кривичном поступку. Тако се чланом 202 Законика о кривичном поступку прописује: Окривљени који треба да буде стављен у притвор или је већ у притвору (...) може се оставити на слободи, односно може се пустити на слободу, ако он лично или неко други за њега пружи јемство да до краја поступка неће побећи и ако сам окривљени, пред судом пред којим се води поступак, дâ обећање да се неће крити и да без одобрења суда неће напустити боравиште. Јемством се замењује већ одређен притвор (накнадна супституција), или притвор који из одређених разлога тек треба одредити (претходна супституција) [Шкулић, 2007: 171]. Дакле, видимо да је јемство у кривичном поступку замена за притвор. Јемством се, дакле, замењује притвор или истражни затвор; оно је сурогат њихов [Марковић, 1937: 266]. Мери јемства могуће је применити једино у случају да према окривљеном треба одредити, или је већ одређен притвор, због бојазни да ће побећи [Јекић, 1998: 168]. Сада се враћамо на претходно питање – зашто би окривљени сам понудио или пристао на јемство, када не постоји притвор у прекршајном поступку? Можда је законодавац имао на уму да је јемство замена за задржавање окривљеног. Наиме, у прекршајном поступку постоји, као

што смо у раду и напоменули, и задржавање као мера за обезбеђење присуства окривљеног, али то задржавање може да траје најдуже 24 часа. У прекршајном поступку окривљени може бити задржан судском наредбом у следећим случајевима: 1) ако се не могу утврдити његов идентитет или пребивалиште, односно боравиште, а постоји основана сумња да ће побећи; 2) ако одласком у иностранство може избећи одговорност за прекршај за који је предвиђена казна затвора; 3) ако је затечен у извршењу прекршаја, а задржавање је потребно да би се спречило даље вршење прекршаја. Нама је значајан други основ, ако одласком у иностранство окривљени може избећи одговорност, али се тада може задржати само за оне прекршаје за које је прописана казна затвора. Дакле, у обзир долазе само (али не и сви) прекршаји коју су прописани законима, али не и нижим правним актима, с обзиром на то да казна затвора може да се пропише само законом. Надаље, иако је ЗП у својим одредбама не прописује изричито као меру за обезбеђење присуства окривљеног у прекршајном поступку, за потребе утврђивања „сврхе“ јемства може нам бити од значаја „Задржавање личне исправе“. ЗП у члану 199 прописује када се може задржати лична исправа, тако: суд може задржати путну исправу или други идентификациони документ окривљеног до извршења пресуде, уколико нађе да би кажњено лице чије се место боравка налази у иностранству могло осујетити извршење пресуде одласком са територије Републике Србије. Задржавање исправе суд одређује на предлог подносиоца захтева или по службеној дужности. О задржавању исправе издаје се потврда. Видимо да је ово мера за обезбеђење, како ЗП наводи, извршења пресуде, па се с разлогом питамо да ли је ово мера и за обезбеђење присуства окривљеног у прекршајном поступку. ЗП је потпуно нејасан, тако да се не зна коме се ова мера може изрећи, јер је у истом члану контрадикторан, што је за сваку критику. Видели смо да ЗП прописује (...) окривљеног до извршења пресуде, уколико нађе да би кажњено (...). Да ли се сада лична исправа задржава од окривљеног или од кажњеног лица? У теорији се сматра да је ово посебна мера јемства, која се предузима ради обезбеђења присуства окривљеног пред судом [Мрвић-Петровић, *et. al.* 2007: 283]. С друге стране, ЗП прописује и да представник овлашћеног органа може задржати личну исправу у поједним случајевима приликом издавања прекршајног налога (члан 178 став 4). На крају, одузета лична исправа може се задржати од кажњеног лица док не плати новчану казну, трошкове поступка или друге досуђене износе – као једна од последица уписа у Регистар новчаних казни (члан 336). Мишљења смо да ће овакве одредбе представљати проблем у примени Закона, те их треба изменити. Ако је законодавац имао за циљ да се одређивањем јемства може вратити путна исправа окривљеном, онда је то морао изричито и да пропише. Наиме, иако се одредбе Законика о кривичном поступку примењују и у

прекршајном поступку, није могуће применити оне одредбе које се по „здовој логици“ не могу применити.

Учиниоци прекршаја су често и странци који су у транзиту или бораве у Републици Србији, па је можда законодавац пошао и од претпоставке да ће они одласком у иностранство избећи одговорност за прекршај, али да се положеним јемством одговорност не може избећи. Дакле, да ли се прекршајни поступак може окончати у року од 24 часа, колико може да траје и задржавање окривљеног. Одговор је свакако не, ако се жели донети правична пресуда. Не може се донети правична пресуда у кратком року. Осим тога, пресуда треба да постане и правноснажна, да би могла да се и изврши. Међутим, ЗП прописује да се пресуда може, у појединим случајевима, извршити и пре него што постане правноснажна. Тако, осуђујућа пресуда се може извршити и пре њене правноснажности у следећим случајевима (члан 308): 1) ако окривљени не може да докаже свој идентитет или нема пребивалиште, или не живи на адреси на којој је пријављен, или ако има пребивалиште у иностранству или ако одлази у иностранство ради боравка, а суд нађе да постоји основана сумња да ће окривљени избећи извршење изречене санкције; 2) ако је окривљени кажњен за тежи прекршај из области јавног реда и мира, безбедности јавног саобраћаја или тежи прекршај којим се угрожава живот или здравље људи, или ако то захтевају интереси опште безбедности или сигурности робног и финансијског промета или разлози морала, или је кажњен за прекршај од којег могу настати теже последице, а постоји основана сумња да ће наставити са вршењем прекршаја, поновити прекршај или да ће избећи извршење изречене санкције. Свакако је потребно да постоји механизам који ће онемогућити избегавање одговорности за прекршаје, на начин што ће окривљени отићи/побећи у иностранство. У вези са извршењем пре правноснажности, можда има места одређивању јемства уколико окривљени не жели да се пресуда изврши, с тим да сматрамо да је најлогичније да се јемство у том случају одреди уколико је окривљени кажњен затворском казном. С тим у вези, новчана казна је, ипак, санкција која се најчешће изриче учиниоцима прекршаја [Ryan, 1980: 81]. Чини се да у овом случају, као и у већини других, јемство служи као мера за обезбеђење извршења судске одлуке, као што се и наводи у теорији: Јемство у прекршајном поступку за разлику од јемства у кривичном поступку није мера за обезбеђење присуства окривљеног у поступку, већ новчани износ којим се обезбеђује да ће изречена казна бити извршена или да ће оштећеном бити надокнађена причињена штета и да ће се наплатити трошкови прекршајног поступка [Okiljević, 1979: 83].

Закон о прекршајима Републике Српске [Сл. гласник Републике Српске, бр. 63/2014] прописује исто решење као и српски Закон о прекршајима. Њиме се предвиђа јемство, као мера за обезбеђење

присуства окривљеног за вођење прекршајног поступка (члановима 176–179). Закон о прекршајима Републике Црне Горе [Службени лист Црне Горе, бр. 1/2011, 6/2011 и 39/2011], такође прописује исто решење као и српски Закон о прекршајима (чланови 173–176). Интересантно је навести да се у Закону Републике Српске и у Закону Републике Црне Горе налазе исте мањкавости које се налазе и у српском Закону. Морамо на овом месту да укажемо и на уређење јемства Прекршајим законом Републике Хрватске [Народне новине, број 107/07, 39/13 и 157/13]. Наиме, овим Законом се уређује јемство (чланови 133–136) као мера за обезбеђење присуства окривљеног у прекршајном поступку, али се јасно прописује да је оно замена за другу, строжу, меру, задржавање.

ЗАКЉУЧНА РАЗМАТРАЊА

Прекршајни поступак, који води суд, доста је сличан кривичном поступку. Иако се на први поглед чини да су прекршаји најблажа казнена дела, ипак то у пракси и није тако. Зато је и потребно да се прекршајни поступак уреди на јасан и недвосмислен начин. У Закону о прекршајима неки институти из Законика о кривичном поступку су мање-више преписани, што се не може оценити као добро решење. С тим у вези, видели смо да је и јемство на сличан начин уређено као и у кривичном поступку, али се једноставно не може један институт само преписати у други закон, када његова примена није адекватна за други поступак. С обзиром на законско решење, видели смо да ће се у пракси појавити одређени проблеми уколико се судија одлучи да одреди јемство окривљеном. Пошто притвор не постоји у прекршајном поступку, ми смо мишљења да се у некој наредној измени Закона о прекршајима питање јемства треба уредити тако да се сва питања која су спорна и контрадикторна, а на која смо ми указали у раду, требају јасно прецизирати. Нама се чини да, иако је законодавац одредио да је мера којом се обезбеђује присуство окривљеног, јемство више служи као „гаранција“ којом се обезбеђују средства за наплату изречене казне, трошкова поступка и имовинскоправног захтева.

ЛИТЕРАТУРА

- Бркић, С. (2014). *Кривично процесно право I*, Нови Сад: Правни факултет.
- Ђоровић, Е. (2015). *Прекршајно право (према Закону о прекршајима из 2013. године)* – ауторизована предавања, Нови Пазар.
- Dimitrijević, V. D. (1981). *Krivično procesno pravo*, Beograd: Savremena administracija.

- Grubač, M. (2009). *Krivično procesno pravo*, Београд: Službeni glasnik, Pravni fakultet Univerziteta Union.
- Hristov, A. Vujinović, N. (1963). *Prekršajno pravo – materijalno – pravni deo, i administrativno kazneni postupak*. Приштина: Правно-економски факултет у Приштини – Центар за јавну управу.
- Јекић, З. (1998). *Кривично процесно право*, Београд: ГДП „Димитрије Давидовић“.
- Марковић, Б. (1937). *Уџбеник судског кривичног поступка Краљевине Југославије*, Београд: Штампарија Драг. Грегорића.
- Милић, И. (2014). Нови Закон о прекршајима и стари проблеми са заштитном мером обавезног лечења зависника од алкохола и психоактивних супстанци, *Зборника радова Правног факултета у Новом Саду*, 1/2014.
- Милић, И. (2015). Прекршајни налог, *Безбедност – Полиција – Грађани*, Бања Лука, 1–2/2015.
- Мрвић-Петровић, Н.; Митровић, Љ. (2007). *Прекршајно право*, Бања Лука: Графомарк.
- Окиљевић, О. (1979). *Приручник за практичну примену Закона о прекршајима (savezni, republički i pokrajinski) sa teorijom, praksom i obrascima za postupak*, 1979. Београд: „Југоштампа“.
- Pihler, S. (2000). *Prekršajno pravo*, Novi Sad: Graphica Academica.
- Ryan, P. J, ADJUDICATION AND SENTENCING IN A MISDEMEANOR COURT: THE OUTCOME IS THE PUNISHMENT, *LAW & SOCIETY REVIEW*, Volume 15, Number 1 (1980–81).
- Соколовић, Р. (2007). *Законик о кривичном поступку – практична примена*, Београд: Службени гласник.
- Стојановић, З. (2011). *Кривично право у доба кризе*, Бранич, Београд. бр. 1–2. 2011.
- Шкулић, М. (2007). *Кривично процесно право – општи део*, Београд: Правни факултет Универзитета у Београду; Јавно предузеће „Службени гласник“.
- Вуковић, И. (2015). *Прекршајно право*, Београд, 2015. Правни факултет Универзитета у Београду.
- Закон о прекршајима, *Сл. гласник РС*, бр. 101/2005, 116/2008 и 111/2009.
- Закон о прекршајима Републике Српске, *Сл. гласник Републике Српске*, бр. 63/2014.
- Закон о прекршајима Републике Црне Горе, *Сл. лист Црне Горе*, бр. 1/2011, 6/2011 и 39/2011.
- Законик о кривичном поступку, *Сл. гласник РС*, бр. 72/2011, 101/2011, 121/2012, 32/2013, 45/2013 и 55/2014.
- Закон о јавном реду и миру, *Сл. гласник РС*, бр. 51/92, 53/93, 67/93, 48/94, 101/2005 – др. закон и 85/2005 – др. Закон.
- Закон о прекршајима, *Сл. гласник РС*, бр. 65/2013.

Прекршајни закон Републике Хрватске (*Народне новине*, број 107/07, 39/13 и 157/13).

Устав Републике Србије, *Сл. гласник РС*, бр. 98/2006.

BAIL IN MISDEMEANOR PROCEEDINGS

Ivan D. Milić*

Summary: In misdemeanor proceedings the presence of certain persons is necessary so that the proceedings may be held and, in the end, a sentence passed. The presence of the accused, as the person against which the misdemeanor proceedings have been initiated, is necessary and multiple measures can be taken to secure his presence. The Misdemeanor Law prescribes several measures which can be taken to secure the presence of the accused in misdemeanor proceedings. The subject of this work is bail as one of the measures to secure the presence of the accused and ensure orderly proceedings. Even though a new Misdemeanor Law has been passed, in terms of bail there have been no changes in comparison with the previous law. The objective of this work is to examine the conditions for determining bail, as well as the advantages and disadvantages for the accused if bail is ordered. Considering the fact that incarceration does not exist in misdemeanor proceedings, this work will also attempt to answer the question why an accused might request bail?

Keywords: bail, exchange, incarceration, arrest.

* *Assistant, University of Novi Sad, Faculty of Law Novi Sad; email: i.milic@pf.uns.ac.rs*